

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPiO.WL.140.45.2016

Warszawa, 15 marca 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję przyjęte przez **Radę Ministrów stanowisko** wobec poselskiego projektu ustawy

**- o zmianie ustawy o pomocy państwa
w wychowywaniu dzieci (druk nr 1038).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

**Stanowisko Rady Ministrów wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie
ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (druk 1038)**

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w art. 1 pkt 1 przewiduje rozszerzenie definicji pojęcia „niepełnosprawne dziecko” (zawartej w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195 i 1579). Zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (art. 2 pkt 9) niepełnosprawnym dzieckiem jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Projektodawcy proponują zmianę tej definicji przez objęcie jej zakresem także dziecko legitymujące się lekkim stopniem niepełnosprawności.

Ponadto w art. 1 pkt 2 projektu wnioskodawcy proponują aby świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko – w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne – przysługiwało bez względu na dochód.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800 zł. Ustawodawca preferencyjnie traktuje rodziny, w których wychowywane jest dziecko niepełnosprawne. W takiej bowiem sytuacji zakres uprawnienia zależy od spełnienia kryterium dochodowego, w wysokości 1200 zł. Zwiększenie o 50% kryterium dochodowego wobec rodzin, w których wychowywane jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności pozwala na uwzględnienie zwiększonych wydatków, jakie rodzice i opiekunowie muszą ponosić w związku z opieką nad tym dzieckiem. Należy podkreślić, że funkcjonujące w ramach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, tak duże zróżnicowanie wysokości kryterium dochodowego, związane z preferencyjnym potraktowaniem rodzin wychowujących niepełnosprawne dziecko nie funkcjonuje w żadnym innym systemie. Jednocześnie należy wskazać, że z preferencji tej korzysta ok 141 tys. rodzin.

Odnosząc się do zaproponowanych zmian, na wstępie należy wskazać, iż projekt ustawy zakłada rozszerzenie definicji „niepełnosprawnego dziecka” o dziecko legitymujące się lekkim stopniem niepełnosprawności przy jednoczesnym pominięciu uzupełnienia ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci o definicję legalną „lekkiego stopnia niepełnosprawności”, co wywołuje niepewność w rozumieniu zastosowanej w projekcie terminologii.

Ponadto, należy zauważyć, że przytoczona definicja pojęcia „niepełnosprawne dziecko”, zawarta w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, koresponduje z definicjami tego pojęcia zawartymi w innych ustawach z zakresu polityki rodzinnej. Ustawodawca kreując elementy polityki rodzinnej (m.in. ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) konsekwentnie przyznawał dodatkową preferencję dla rodzin, w których wychowywane są dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Kształtując w ten sposób warunki nabycia prawa ustawodawca brał pod uwagę, że w tych rodzinach znacząco wyższe są koszty związane z opieką nad dzieckiem niepełnosprawnym w porównaniu z kosztami rodzin sprawujących opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym w stopniu lekkim. Utrzymanie tej zasady również w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest zasadne i sprzyja zachowaniu spójności w poszczególnych aktach prawnych składających się na system polityki rodzinnej.

Istotne jest również, że już aktualnie świadczenie wychowawcze wypłacane jest na ok. 220 tys. dzieci niepełnosprawnych, co stanowi 90% dzieci w wieku do ukończenia 18 r. życia.

Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przedstawi, w terminie 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy – ocenę systemów świadczeń na rzecz rodziny, która obejmie między innymi kompleksową ocenę założeń tzw. Programu „Rodzina 500 +” oraz wpływu świadczenia wychowawczego na polskie rodziny. Po dokonaniu przedmiotowej oceny zostaną podjęte rozstrzygnięcia w zakresie możliwości dokonania ewentualnych zmian w zasadach przyznawania świadczenia wychowawczego.

Proponowana zmiana może spowodować znaczne zwiększenie kręgu osób uprawnionych do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko. Istniejące dane statystyczne dotyczące liczby rodzin w których wychowywane są dzieci z lekkim stopniem

niepełnosprawności nie pozwalają na wiarygodne oszacowanie skutków takiego rozwiązania. Dane z Narodowego Spisu Powszechnego 2011 o liczbie osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim, mówiące o liczebności na poziomie ok 19 tys. osób w wieku 16-24 lat nie pozwalają przewidzieć efektów behawioralnych i związanej z tym skali wzrostu liczby orzeczeń o niepełnosprawności w stopniu lekkim. Biorąc pod uwagę wcześniejsze doświadczenia dotyczące zmian w systemie świadczeń opiekuńczych należy spodziewać się znacznego wzrostu liczby orzeczeń, a co za tym idzie wzrostu wydatków na świadczenia wychowawcze na dzieci pierwsze w rodzinach z dzieckiem niepełnosprawnym.

Mając powyższe na uwadze, Rada Ministrów negatywnie ocenia projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (druk 1038).